

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobce: **T. P.**
bytem X
zastoupeného Mgr. Patrikem Lukešem, advokátem,
se sídlem Hlinky 155/86, 603 00 Brno

proti
žalovanému: **Krajský úřad kraje Vysočina,**
se sídlem Žižkova 1882/57, 586 01 Jihlava

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 7. 7. 2022, č. j. KUJI 59386/2022, sp. zn. OOSČ 418/2022
OOSC/102,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 7. 2022, č. j. KUJI 59386/2022, sp. zn. OOSČ 418/2022 OOSC/102, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 9 800 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce, Mgr. Patrika Lukeše, advokáta se sídlem Hlinky 155/86, 603 00 Brno.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

1. Žalobce se včasně podanou žalobou, doručenou Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“ či „zdejší soud“), domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále též „napadené rozhodnutí“), kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Jihlava, odboru dopravy (dále též „správní

orgán I. stupně“) ze dne 2. 5. 2022, č. j. MMJ/OD/80060/2022-ZeJ, sp. zn. SZ-MMJ/OD/8995/2022/8 (dále též „prvostupňové rozhodnutí“).

2. Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupků z nedbalosti podle ustanovení § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále jen „silniční zákon“), kterých se dopustil dne 28. 1. 2022 v době od 15:41 do 15:46 hod. na dálnici D1 mezi km 124 až 111 ve směru jízdy na Prahu jako řidič osobního motorového vozidla Volvo, registrační značky X tím, že:
 - a) při předjíždění a zařazování se před vozidlo, které předjel, opakovaně nedával znamení o změně směru jízdy; tímto jednáním porušil ustanovení § 17 odst. 2 a odst. 3 silničního zákona,
 - b) opakovaně užil k jízdě levý jízdní pruh, i když to nebylo nutné k předjíždění nebo k objíždění; tímto jednáním porušil § 12 odst. 1 silničního zákona.
3. Za spáchání přestupku byla žalobci podle ustanovení § 35 písm. b), § 41 odst. 1 a § 46 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o odpovědnosti za přestupky“) a podle ustanovení § 125c odst. 5 písm. g) silničního zákona uložena pokuta ve výši 2 000 Kč. Současně byla žalobci podle ustanovení § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky a v souvislosti s § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb. uložena povinnost nahradit náklady spojené s projednáním přestupku ve výši 1 000 Kč.

II. Žaloba

4. V žalobě žalobce uvedl, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v rozporu se zákonem a že v průběhu řízení před správními orgány došlo k porušení jeho práv, zejména jeho práva na spravedlivý proces.
5. Žalobci nebylo správním orgánem I. stupně opakovaně umožněno nahlédnutí do správního spisu. Žalobce proto neměl možnost seznámit se se všemi důkazy a řádně se k nim vyjádřit, popřípadě navrhnout důkazy na svoji obhajobu. Správní orgán I. stupně tedy porušil svoji povinnost stanovenou v § 38 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), když žalobci odepřel právo nahlédnout do spisu. Žalobce se pokusil do spisu nahlédnout poprvé dne 24. 3. 2022 a podruhé dne 1. 4. 2022. I přesto, že správnímu orgánu I. stupně muselo být zřejmé, že má žalobce zájem se se spisem seznámit, správní orgán I. stupně namísto snahy o dohodnutí náhradního termínu pro nahlížení do spisu stanovil žalobci pro seznámení se s podklady rozhodnutí a vyjádření k nim pouze sedmidenní lhůtu. Správní orgán I. stupně dále na žádost žalobce neposkytl kopii správního spisu.
6. Žalovaný pak v napadeném rozhodnutí postup správního orgánu I. stupně nesprávně aproboval. Žalobci bylo postupem správního orgánu I. stupně znemožněno seznámit se s obsahem správního spisu, a proto nemohl následně uvádět v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí konkrétní důkazy nebo vyjádřit se k provedeným důkazům. Není tedy pravdivé vyjádření žalovaného, že žalobce v odvolání nevyhlíčil, jak byl na svých právech postupem správního orgánu I. stupně dotčen.
7. Závěrem žalobce navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil.

III. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že je přesvědčen, že ve správním řízení nedošlo k porušení práva na spravedlivý proces. Ze správního spisu vyplývá, že zmocněnec žalobce uplatnil právo nahlížet do spisu dne 1. 4. 2022, předchozí údajná návštěva není ničím doložena. Dne 1. 4. 2022 byli téměř všichni pracovníci projednávající přestupky, včetně oprávněné úřední osoby a jejího nadřízeného, v pracovní neschopnosti. Nebylo tedy objektivně možné, aby mohl zmocněnec žalobce dne 1. 4. 2022 do spisu nahlédnout. Přestože byl zmocněnec předem vyrozuměn o těchto překážkách, dne 1. 4. 2022 se přesto dostavil a chtěl nahlížet do spisu.
9. Zmocněnec žalobce byl přitom vyrozuměn, že do spisu může nahlížet od 5. 4. 2022. Přímo pak byl žalobce poučen o možnosti nahlížet do spisu, vyrozumění převzal dne 19. 4. 2022 a až po uplynutí stanovené lhůty požádal o zaslání kompletních kopií podkladů pro rozhodnutí. Lhůta 7 dnů je podle žalovaného zcela přiměřená, navíc žalobce věděl, že může nahlížet do spisu už od 5. 4. 2022.
10. Právo na pořízení kopií je pak spojeno s právem nahlížení do spisu. Ustanovení § 38 odst. 4 správního řádu neváže právo nahlížet do spisu na právo na zaslání kopií písemností poštou. Nahlížení do spisu je úkonem, který podléhá přesnému postupu podle zákona. Právo nahlížet mají jen taxativně vymezené skupiny osob, které je nutné při nahlížení jednoznačně identifikovat. Podle závěru Poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu ze dne 31. 5. 2019 nezakládá správní řád osobě oprávněné nahlížet do spisu právo na to, aby jí správní orgán zasílal kopii spisu nebo jeho části poštou nebo elektronicky.
11. Ke skutkové stránce přestupku pak žalobce neuvedl nic, a to ani v podaném odporu, odvolání ani v žalobě. Přestože byly žalobci zjištěné okolnosti související s přestupkem známy z vydaného příkazu, nijak se k nim nevyjádřil a nijak je nerozporoval.
12. Žalovaný je přesvědčen, že napadené rozhodnutí je věcně správné a zákonné, a proto navrhl, aby krajský soud žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

13. Žaloba byla podána v zákonné dvouměsíční lhůtě (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního – dále jen s.ř.s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.) a jde o žalobu přípustnou (zejména § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).
14. Napadené rozhodnutí žalovaného krajský soud přezkoumal v řízení podle části třetí, hlavy II, dílu 1, § 65 a následujících s.ř.s. v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s.), ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).
15. Soud ve věci rozhodl v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s.ř.s. bez nařízení ústního jednání.
16. Krajský soud v Brně dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
17. Soud z obsahu správního spisu zjistil, konkrétně z úředního záznamu ze dne 1. 4. 2022, že dne 1. 4. 2022 zmocněnec žalobce telefonicky kontaktoval správní orgán I. stupně, že si chce téhož dne přijet pro kopii spisu. Vzhledem k personální situaci u správního orgánu I. stupně, kdy byla přítomna pouze jedna úřední osoba a ostatní úřední osoby

včetně oprávněné úřední osoby byly v pracovní neschopnosti, byl zmocněnci navržen termín nahlížení do spisu na pondělí 4. 4. 2022. Zmocněnec se přesto dostavil dne 1. 4. 2022 k nahlížení do spisu. Zmocněnci bylo sděleno, že není možné jeho požadavku vyhovět a byl mu opětovně navržen termín 4. 4. 2022.

18. Z obsahu spisu je dále zřejmé, že dne 30. 3. 2022 proběhla mezi zmocněncem žalobce a oprávněnou úřední osobou, Jaroslavem Zeleným, e-mailová komunikace, z níž vyplynulo, že je tento úředník v pracovní neschopnosti a bude přítomen na pracovišti dne 5. 4. 2022.
19. Dne 5. 4. 2022 zaslal správní orgán I. stupně žalobci vyrozumění o možnosti seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí a současně se k nim vyjádřit, a to ve lhůtě 7 dnů ode dne obdržení tohoto vyrozumění. Vyrozumění žalobce převzal dne 19. 4. 2022.
20. Žalobce následně dne 25. 4. 2022 zaslal správnímu orgánu I. stupně žádost o zaslání kompletní kopie podkladů pro rozhodnutí a zároveň požádal o stanovení doby 30 dnů k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí a vyjádření k nim.
21. V žalobě žalobce pak zejména namítal, že jeho zmocněnci nebylo umožněno nahlížet do spisu, čímž byla porušena jeho procesní práva. K tomu soud uvádí následující.
22. Jak vyplynulo z výše uvedeného, zmocněnec žalobce žádal o nahlížení do spisu dne 30. 3. 2022 a dne 1. 4. 2022. V obou případech byl odkázán na pozdější termín nahlížení dne 4. 4. 2022, resp. dne 5. 4. 2022, tak, aby byla zjištěna přítomnost úředních osob. O tom byl do správního spisu učiněn úřední záznam.
23. Krajský soud má za to, že správní orgán I. stupně pochybil, když neumožnil žalobci, resp. jeho zmocněnci, nahlédnout do spisu a o odepření nahlížení nevydal usnesení ve smyslu § 38 odst. 5 správního řádu. Fakticky se totiž o odepření práva nahlížení do spisu jednalo, když se zmocněnec žalobce osobně dostavil k nahlížení do spisu a toto právo mu bylo odepřeno. Žalobce se v situaci, kdy o odepření nahlížení do spisu nebylo vydáno usnesení, nemohl proti odepření nahlížení do spisu samostatně bránit odvoláním, čímž došlo k porušení jeho procesních práv. To však samo o sobě nemá v nyní projednávané věci vliv na zákonnost rozhodnutí, neboť žalobce tuto námitku následně uplatnil v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí.
24. Co se pak týče důvodů pro odepření práva nahlížet do spisu, správní orgán I. stupně odůvodnil odepření nahlížení do spisu tím, že většina úředních osob v době, kdy požadoval zmocněnec žalobce do spisu nahlížet, byla v pracovní neschopnosti a nebylo možné úkon nahlížení do spisu z těchto objektivních důvodů umožnit. Žalovaný pak toto odůvodnění v napadeném rozhodnutí aproboval.
25. K tomu krajský soud uvádí, že byť se jistě jednalo o překážku, která správnímu orgánu ztížila organizaci jeho činnosti, nemůže být odepření práva nahlížet do spisu takto odůvodněno. Správní orgány mají povinnost zajistit ke spisům stálý přístup v rámci pracovní doby správního orgánu. Pro odepření nahlížení do spisu musí existovat objektivní a omluvitelné důvody. Judikatura Nejvyššího správního soudu vykládá povinnost zajistit nahlížení do spisu tak, že tomuto právu musí být vyhověno v podstatě kdykoliv a v případě faktické překážky musí být nahlížení do spisu zajištěno v co nejkratší době. Z obsahu správního spisu je přitom zřejmé, že některá z úředních osob z odboru dopravy přítomna byla, a tedy mohla zmocněnci žalobce spis k nahlížení zpřístupnit již dne 1. 4. 2022, kdy se zmocněnec žalobce k nahlížení do spisu osobně

dostavil. V situaci, kdy u správního orgánu I. stupně byla přítomna úřední osoba, která přístup k nahlížení do spisu mohla zajistit, tedy nebylo namístě odepřít nahlížení do spisu a odkázat zmocněnce žalobce na jiný termín nahlížení. Rovněž není vyloučeno, aby tak učinila úřední osoba z jiného odboru, přičemž správní orgán I. stupně není malým správním úřadem, ale disponuje celou řadou jiných odborů.

26. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 18. 8. 2023, č. j. 5 As 46/2022 – 33 „...odepření práva nahlížet do spisu nemůže být odůvodněno ani nepřítomností úředníka, který v dané věci rozhoduje a má ke spisu přístup. Fyzická přítomnost této osoby při nahlížení do spisu totiž není nutná a tato osoba může být nahrazena jinou pověřenou úřední osobou daného úřadu. Správní orgán má rovněž povinnost zajistit neustálý přístup ke spisům, aby účastníci řízení mohli své právo nahlížet do spisu využívat, pokud možno neomezeně. Jsou-li překážky, které v posuzované věci zabránily vyhovět požadavku stěžovatele na nahlížení do spisu na straně správního orgánu, nemůže to jít k tíži stěžovatele (žadatele).“
27. Omluvitelným důvodem, pro který lze, byť krátkodobě, odepřít nahlížení do správního spisu, tedy není nepřítomnost části úředních osob z důvodu pracovní neschopnosti.
28. Krajský soud tedy shrnuje, že správní orgán I. stupně pochybil, když odepřel žalobci, resp. jeho zmocněnci, nahlížení do spisu poté, co se k němu osobně za tímto účelem dostavil. V posuzované věci proto bylo porušeno procesní právo žalobce na nahlížení do spisu podle § 38 odst. 1 správního řádu. Žalobce tak nebyl seznámen s podklady pro vydání rozhodnutí a nemohl se vyjádřit ke shromážděným důkazům či jiným podkladům pro vydání rozhodnutí, popř. navrhopvat provedení dalších důkazů. Byť žalobci byla následně stanovena lhůta pro seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí a vyjádření se k nim podle § 36 odst. 3 správního řádu, nic to nemění na tom, že mělo být umožněno nahlížení do správního spisu ve chvíli, kdy se zmocněnec žalobce k nahlížení do spisu osobně dostavil. Postup správního orgánu I. stupně proto mohl mít vliv na zákonnost prvostupňového rozhodnutí, přičemž žalovaný následně nesprávně aproboval postup správního orgánu I. stupně. Pro tuto vadu krajský soud přistoupil ke zrušení napadeného rozhodnutí.
29. Žalobce dále namítal, že lhůta k vyjádření se k podkladům rozhodnutí v délce 7 dnů není dostatečná.
30. Podle ustanovení § 36 odst. 3 věty první před středníkem správního řádu *nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí.*
31. Podle ustanovení § 39 odst. 1 správního řádu *správní orgán účastníkovi určí přiměřenou lhůtu k provedení úkonu, pokud ji nestanoví zákon a je-li toho zapotřebí. Určením lhůty nesmí být ohrožen účel řízení ani porušena rovnost účastníků. Usnesení o určení lhůty se oznamuje pouze tomu, komu je určena, popřípadě i tomu, jehož se jinak přímo dotýká.*
32. Lhůta k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí a k vyjádření se k nim přítom není ve správním řádu stanovena. Je potom na uvážení správního orgánu, jakou lhůtu k tomuto úkonu účastníkovi řízení stanoví. V každém případě musí jít o lhůtu přiměřenou, tedy takovou, která neohrozí účel řízení ani neporuší rovnost účastníků (jak vyplývá z § 39 odst. 1 správního řádu). Lhůta 7 dnů od obdržení vyznění pak není v posuzovaném případě podle názoru krajského soudu nepřiměřeně krátká, a to s ohledem na skutečnost, že nebylo vedeno žádné rozsáhlé dokazování.

33. Nakonec žalobce namítal, že žádal o zaslání kopie správního spisu, avšak jeho žádosti nebylo vyhověno.
34. Podle § 38 odst. 4 správního řádu *s právem nahlížet do spisu je spojeno právo činit si výpisy a právo na to, aby správní orgán pořídil kopie spisu nebo jeho části.*
35. Z tohoto ustanovení jednoznačně vyplývá, že právo na pořízení kopie spisu je spojeno přímo s nahlížením do spisu. Z uvedeného ustanovení nevyplývá povinnost správního orgánu, aby kopii spisu či jeho části zasílal účastníkovi řízení poštou či elektronicky. Garantováno je pouze fyzické nahlížení do spisu, v rámci něhož je možné kopie spisu či jeho části požadovat po správním orgánu (obvykle za poplatek) nebo si kopie pořídit sám prostřednictvím vlastního zařízení. Povinnost zaslat účastníkovi řízení na jeho žádost kopii spisu či jeho částí poštou či elektronicky pak nelze výkladem dovodit ani ze základních zásad činnosti správních orgánů.
36. Pokud se však žalobce domáhal zaslání kopie správního spisu, měl na takovou žádost správní orgán I. stupně nějakým způsobem reagovat, a to i přesto, že na zaslání kopie spisu neměl žalobce žádný nárok. Ve spojení s tím, že žalobci nebylo umožněno nahlížení do spisu, se však jedná o pochybení, které mohlo mít ve spojení s odepřením nahlížení do spisu vliv na zákonnost rozhodnutí.
37. Byť správní orgány mají povinnost vydat usnesení pouze v případě odepření nahlížení do správního spisu (§ 38 odst. 5 správního řádu), v případě neposkytnutí kopie správního spisu by v souladu se základní zásadou veřejné správy coby služby veřejnosti (§ 4 správního řádu) měl být účastník řízení alespoň vyrozuměn o tom, jak bylo s jeho žádostí naloženo. Správní orgán tedy nepochybil, pokud neposkytl žalobci kopii správního spisu, nicméně měl v rámci dodržení zásad veřejné správy žalobce vyrozumět o tom, že jeho žádosti nebude vyhověno.

V. Závěr a náklady řízení

38. Optikou shora učiněného náhledu je proto zřejmé, že soudu nezbylo, než napadené rozhodnutí zrušit podle ustanovení § 78 odst. 1 s.ř.s. a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení, ve kterém bude správní orgán vázán právním názorem zdejšího soudu podle ustanovení § 78 odst. 5 s.ř.s. Během dalšího řízení bude na žalovaném, aby napravil procesní pochybení v podobě faktického odepření nahlížení do spisu.
39. Výrok o nákladech řízení má oporu v ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalobce měl ve věci plný úspěch, a přísluší mu proto právo na náhradu nákladů řízení před krajským soudem, které důvodně vynaložil proti žalovanému, který ve věci úspěch neměl (neboť napadené rozhodnutí bylo zrušeno).
40. Za účelně vynaložené náklady vzal krajský soud mimosmluvní odměnu zástupce žalobce za dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, sepis a podání žaloby) po 3 100 Kč podle ustanovení § 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d) a ustanovení § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu (vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění účinném v rozhodné době). Za úkony právní služby to činí celkem 6 200 Kč, k čemuž je nutné připočíst hotové výdaje po 300

Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, což činí dohromady částku ve výši 6 800 Kč. Právní zástupce žalobce není plátcem DPH. Úspěšnému žalobci přísluší rovněž právo na náhradu nákladů řízení spočívající v náhradě nákladů za zaplacený soudní poplatek. Z obsahu soudního spisu vyplývá, že žalobci vznikly náklady za zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč. Žalovaný je tedy povinen zaplatit žalobci částku ve výši celkem 9 800 Kč, a to k rukám zástupce žalobce ve stanovené lhůtě.

41. Soud proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 30. července 2024

JUDr. Petr Polách v. r.
samosoudce